

ПОВРЕДА ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ У ПОСТУПКУ ЛИШЕЊА ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ

Због хитности поступка и значаја права која се у поступку за лишење пословне способности штите, суд је дужан да ефикасно спроведе тај поступак, без обзира што је лице о чијем праву се одлучује, својим радњама допринело дужини трајања поступка.

Из образложења:

"Анализирајући дужину трајања поступка, Виши суд је утврдио да поступак за лишење пословне способности није окончан више од 10 година те је утврђено да је повређено право предлагача на суђење у разумном року, наложено Основном суду да предузме све мере како би се поступак окончао у року од шест месеци од правноснажности првостепеног решења. Предлагачу је одређена примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року од 300 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

По оцени Врховног касационог суда, у поступку за лишење пословне способности суд није поступао ефикасно, без обзира што је лице о чијем праву се одлучује својим радњама допринело дужини трајања поступка. Међутим, доприносом предлагача се не може оправдати дужина трајања поступка преко 10 година, који је по својој природи хитан обзиром да је лице о чијим правима се одлучује од 2004. године у неизвесности да ли ће му бити одузета пословна способност.

Жалбом се неосновано побија висина накнаде за повреду права на суђење у разумном року јер је правна природа ове накнаде, коју суд може али не мора одредити, санкција за учињену повреду права, а не накнада штете због повреде неког личног или имовинског права. Када је странци у судском поступку повређено право на суђење у разумном року примарни циљ је да се судски поступак заврши, а евентуално одређивање накнаде за повреду права је секундарног карактера. Висина накнаде се одређује на основу околности конкретног случаја, као и критеријума за оцену дужине трајања поступка као што су сложеност предмета, поступање суда, понашање предлагача и значај спора за подносиоца захтева".

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рж г 257/2014 од 26.11.2014. године утврђена на седници Одељења за заштиту права на суђење у разумном року 19.03.2015. године)